

Det umuliges kunst?

Om å drive en liten (fracflyttings-)kommune
- og to strategier for å snu trenden

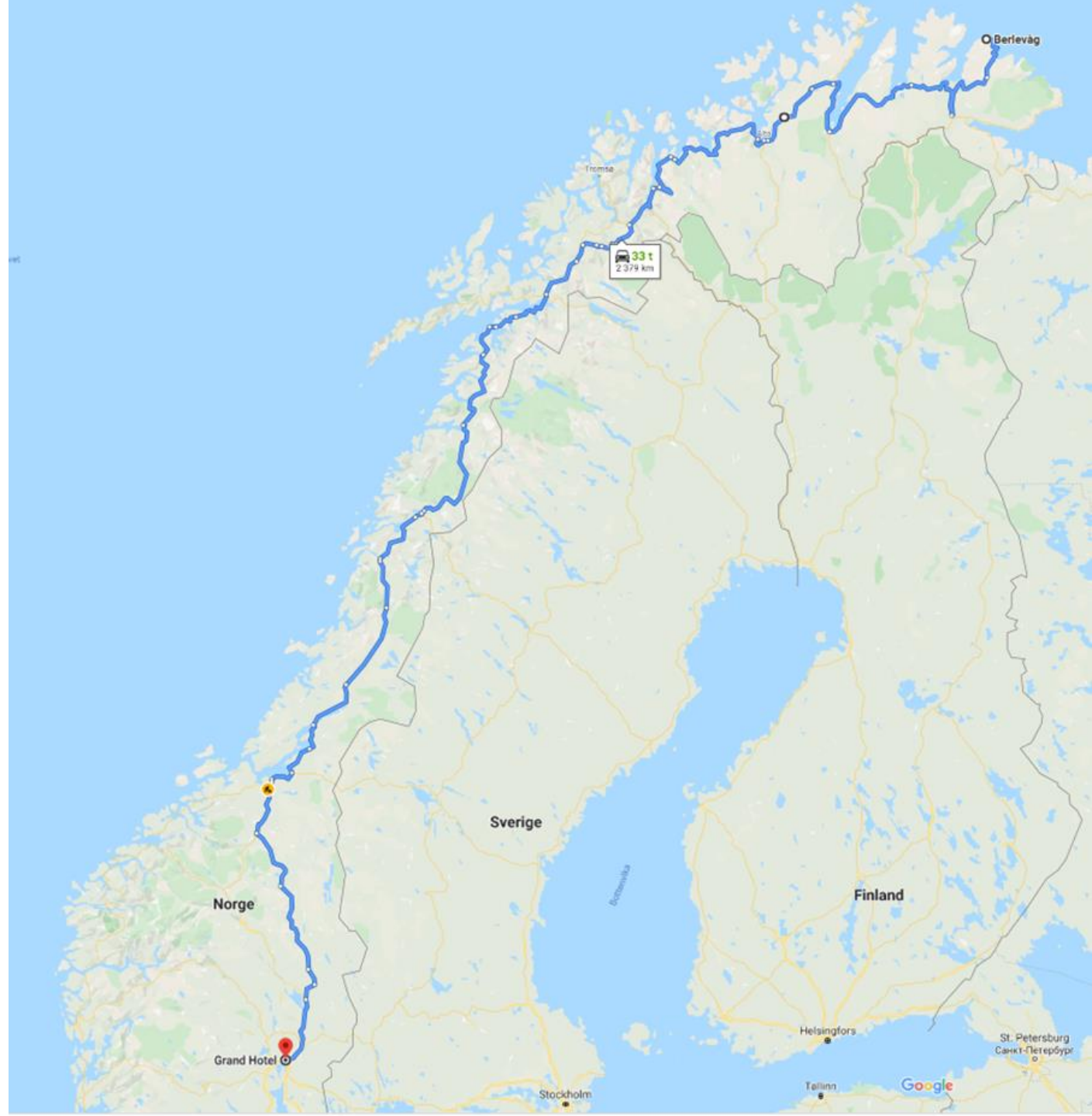
Topplederkonferansen august 2020

*Jørgen Holten Jørgensen,
rådmann i Berlevåg kommune*

jorgen.jorgensen@berlevag.kommune.no

Berlevåg kommune
- Hydrogen i vinden

Arbeid til alle

- En hjemmeflåte på over tretti fartøy og stadig flere besøkende båter
- Fiskebankene rett utenfor moloen. Sesongen varer året rundt
- Tre aktive fiskemottak – ett med filetproduksjon
- Sesongarbeidere – i første rekke fra Litauen, men også andre

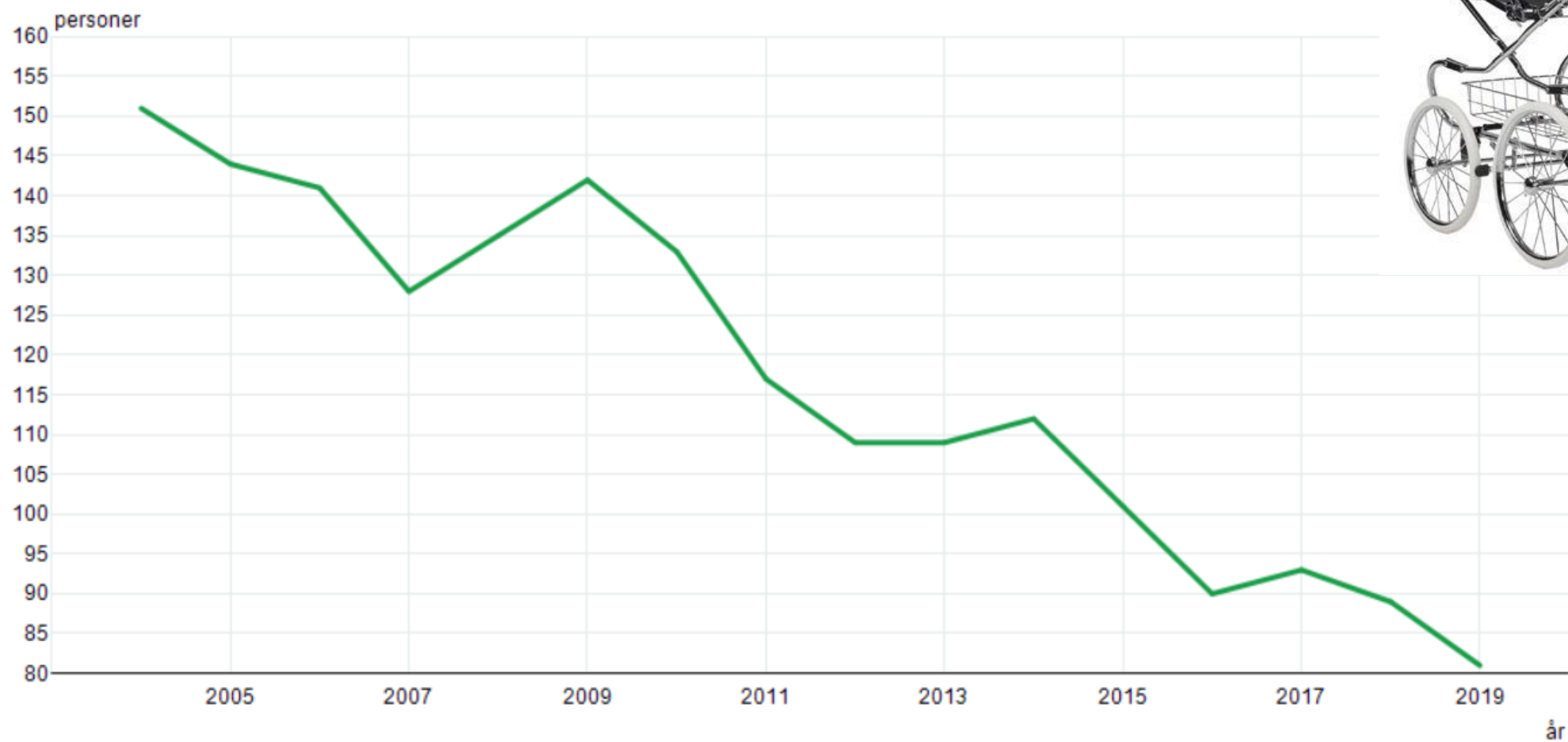

Forsøk på å lokke barnefamilier

- Ny skole i 2015
- Nytt flerbrukshus med 25-meters svømmebasseng høsten 2020
- Gratis barnevogn til alle nyfødte
- Norges rimeligste SFO
- Gratis kulturskole

Befolkningsutvikling innbyggere 6-15 år

07459: Befolkning, etter år. Berlevåg, 6-15 år, Personer.

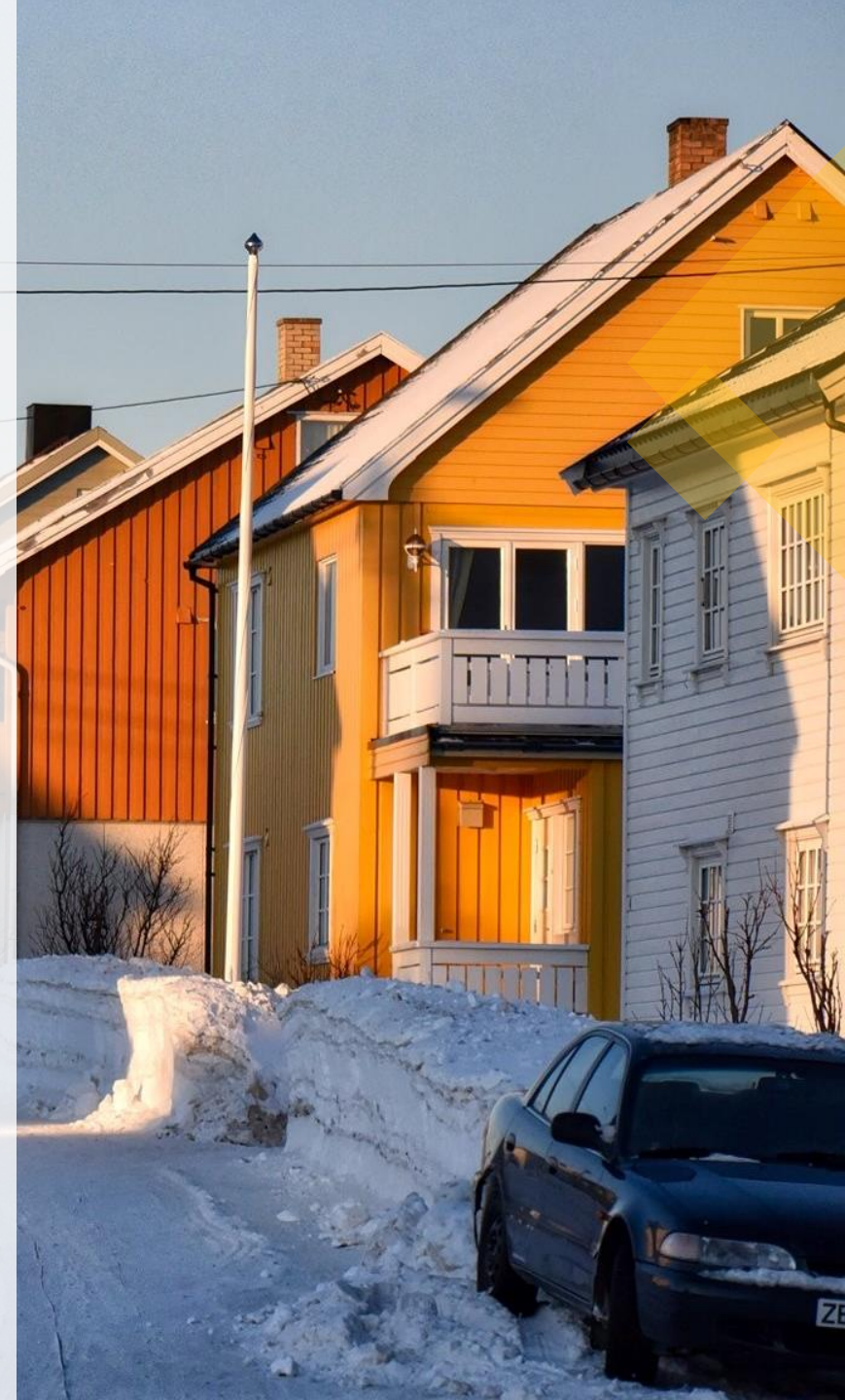
Det store nordnorske paradokset:

- Privat sektor i Nord-Norge vokser langt raskere enn privat sektor i Sør-Norge. (men offentlig sektor vokser raskere i sør enn i nord)
- Nord-Norges andel av BNP har økt

Men: Langvarig økonomisk vekst gir ikke lenger uttelling i form av befolkningsvekst og bosetting i landsdelen.

«2010-2019: De tapte muligheters tiår i Nord-Norge»
(Professor Kjell Arne Røvik, Norges Arktiske Universitet)

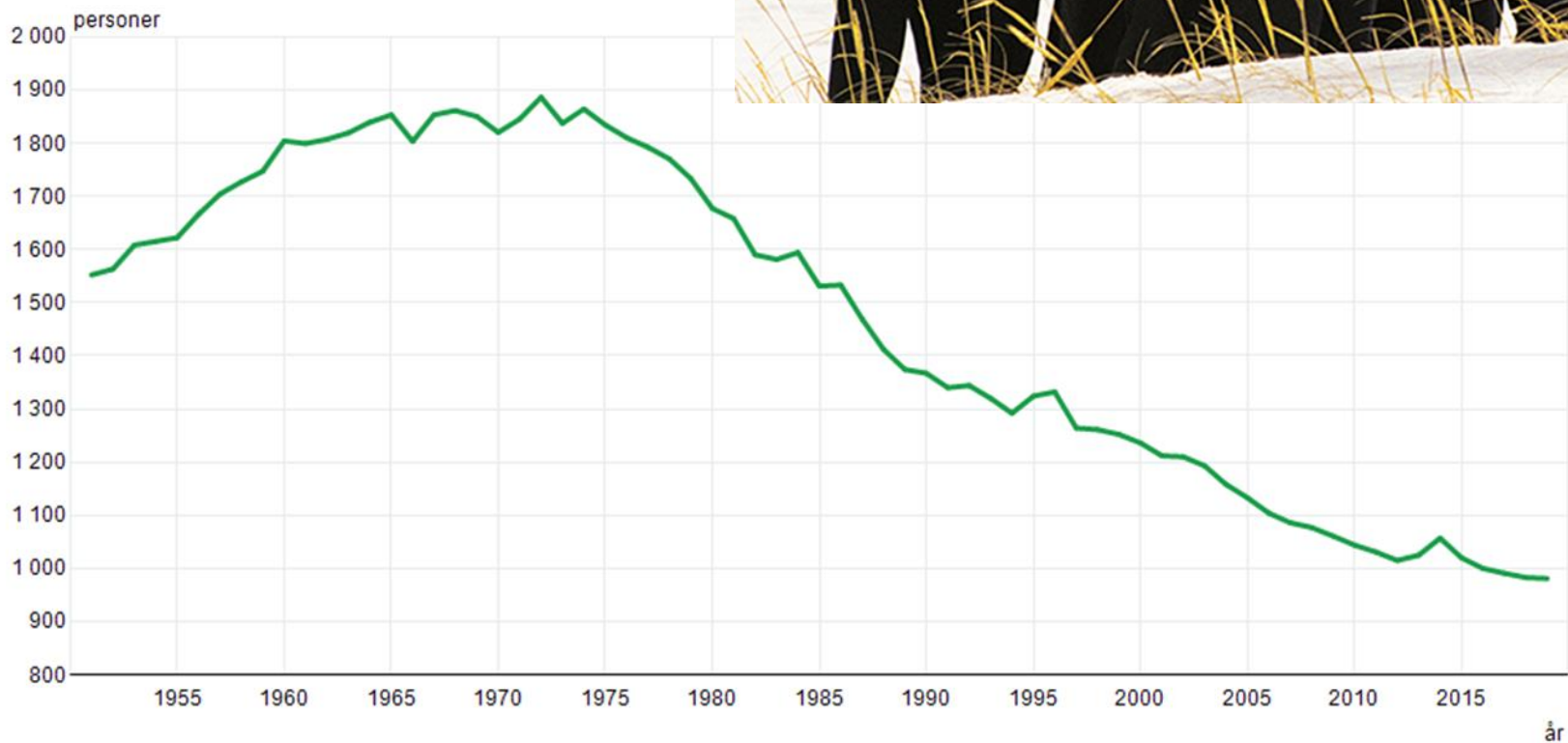
Mangel på boliger? Få interessante arbeidsplasser?
Eller kulturendringer og draget mot Grünerløkka?

Står vi ved et veiskille?

06913: Befolkning og endringer, etter år. Berlevåg, Befolkn

Utfordringer for kommunale tjenester:

- **Svake fagmiljøer og manglende rekruttering**

Kommunen er for liten til å ha gode fagmiljøer. Rekruttering og faglig utvikling er derfor krevende.

- **Sårbarhet**

Enhver tjeneste som må lene seg på enkeltpersoner er sårbar ved sykdom og annet fravær. Robuste tjenester må bestå av fagmiljøer, ikke bare enkeltpersoner.

- **Svak rettssikkerhet**

«Alle kjenner alle». Habilitet og følelsen av forfordeling.

- **«Shopping» av tjenester fra eksterne aktører**

Mangel på faste samarbeidsstrukturer gjør at kommunen kjøper tjenester fra mer eller mindre tilfeldige tilbydere.

- **Kommunene i Finnmark dårligst i landet på samarbeid**

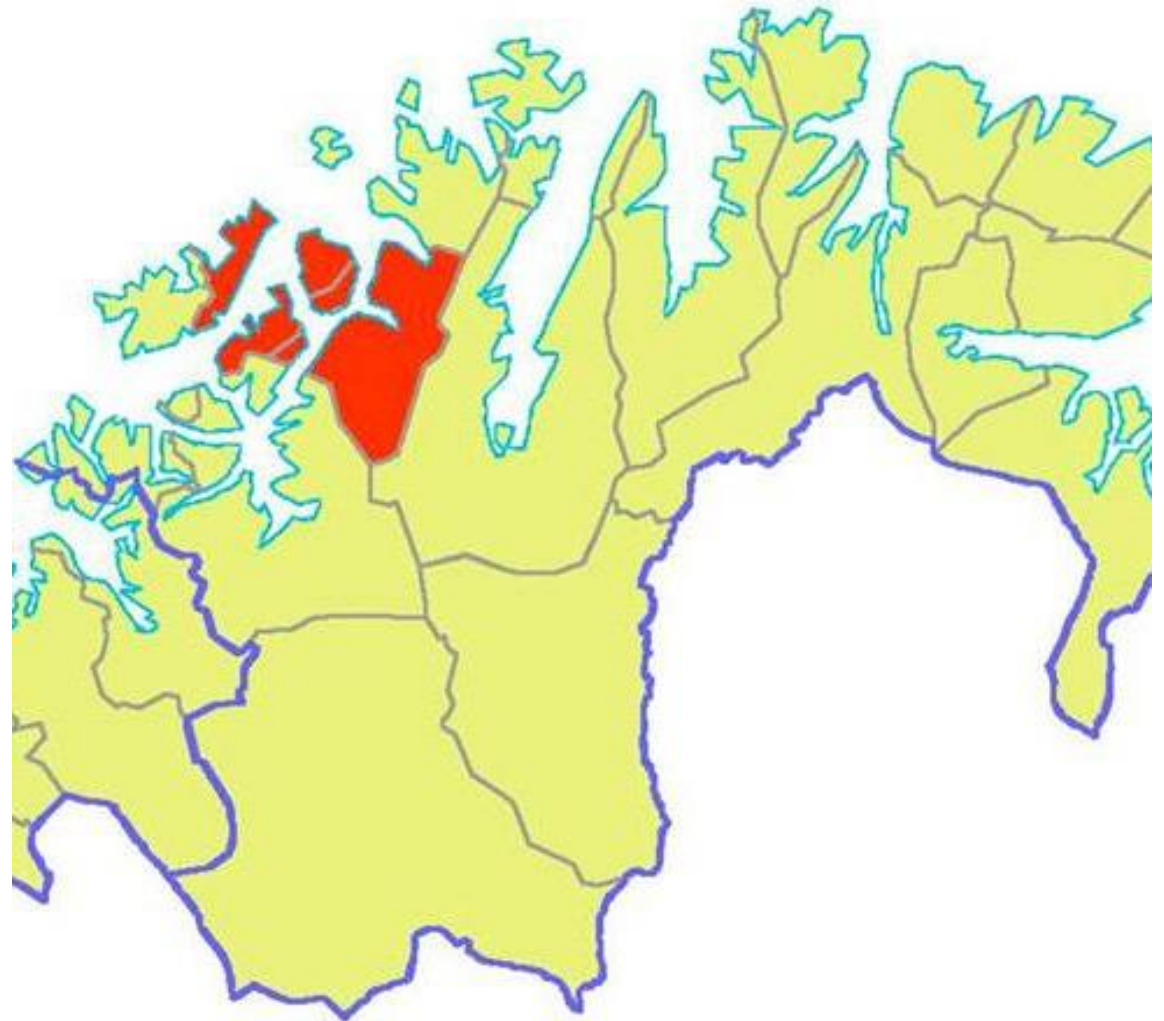

Kilde: Nivi analyse

	Navn samarbeidsordning	Deltakere
1	Komrev nord IKS	Alle kommuner i Troms pluss Berlevåg, Gamvik, Lebesby, Vardø og 6 kommuner i Nordland
2	Felles skogbrukssjef Finnmark-Kvænangen	Alle kommuner i Finnmark pluss Kvænangen
3	IKA Finnmark IKS	Alle kommuner i Finnmark
4	110-Sentralen for Finnmark	Alle kommuner i Finnmark
5	Finnmark Friluftsråd	Alle kommuner i Finnmark
6	Kommunekraft AS	15 kraftkommuner i Troms og Finnmark
7	Øst-Finnmark legevaktsentral	Sør Varanger, Vardø, Båtsfjord, Berlevåg, Gamvik, Tana, Nesseby, Porsanger, Lebesby, Måsøy, Hasvik, Karasjok
8	Øst-Finnmark Regionråd	Vardø, Vadsø, Lebesby, Gamvik, Berlevåg, Tana, Nesseby, Båtsfjord, Sør-Varanger
9	Kontrollutvalgan IS	Vardø, Vadsø, Lebesby, Gamvik, Berlevåg, Tana, Nesseby, Båtsfjord, Sør-Varanger
10	Krisesenteret i Hammerfest	Måsøy, Nordkapp, Kvalsund, Hasvik, Berlevåg, Gamvik, Porsanger, Hammerfest
11	RSK Øst-Finnmark	Båtsfjord, Berlevåg, Tana, Nesseby, Vadsø, Vardø, Sør-Varanger.
12	Øst-Finnmark avfallsselskap ANS	Sør-Varanger, Tana, Nesseby, Båtsfjord, Berlevåg, Vardø, Utsjok (FIN).
13	IUA Øst-Finnmark	Berlevåg, Båtsfjord, Nesseby, Sør-Varanger, Tana, Vadsø, Vardø
14	Varangerkraft AS	Sør-Varanger, Tana, Nesseby, Båtsfjord, Berlevåg, Vardø, Vadsø
15	Veterinærvaktområde Tana og Vadsø	Tana, Vadsø, Vardø, Båtsfjord, Berlevåg, Nesseby
16	Museene for kystkultur og gjenreising IKS	Hammerfest, Nordkapp, Måsøy, Gamvik, Berlevåg
17	PPD for Midt-Finnmark IKS	Porsanger, Lebesby, Gamvik, Berlevåg, Måsøy
18	Plansamarbeid Tana-Båtsfjord-Berlevåg	Tana, Båtsfjord, Berlevåg
19	Arbeidsgiverkontroll Alta-Berlevåg	Alta, Berlevåg
20	Felles barnevern Berlevåg-Båtsfjord	Berlevåg, Båtsfjord
21	Tana arbeidsservice AS	Tana, Berlevåg
22	Landbrukssamarbeid Tana-Berlevåg	Tana, Berlevåg
23	Jordmortjeneste Vadsø-Berlevåg	Vadsø, Berlevåg
24	Byggesaksbehandling	Tana, Berlevåg

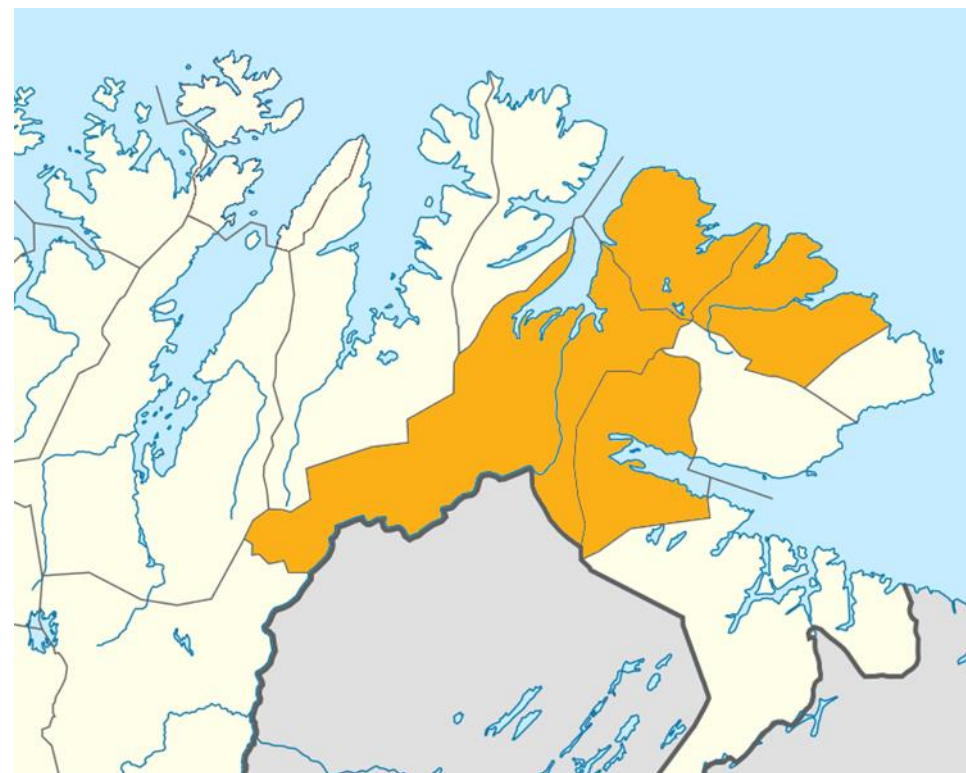
Kommunene i Finnmark som «ufrivillig små»

- Bosettingsmønster, avstander og geografi gjør sammenslåing av kommuner i Finnmark problematisk
- De aller fleste små kommuner fortsetter – kun Kvalsund og Hammerfest har slått seg sammen
- Kommunene i Finnmark er samtidig blant de dårligste i landet på interkommunalt samarbeid.
- «Noe må gjøres» - men hva?

Vestre Varanger

- Geografisk nærhet
- Relativt like størrelser
- En del samarbeid allerede

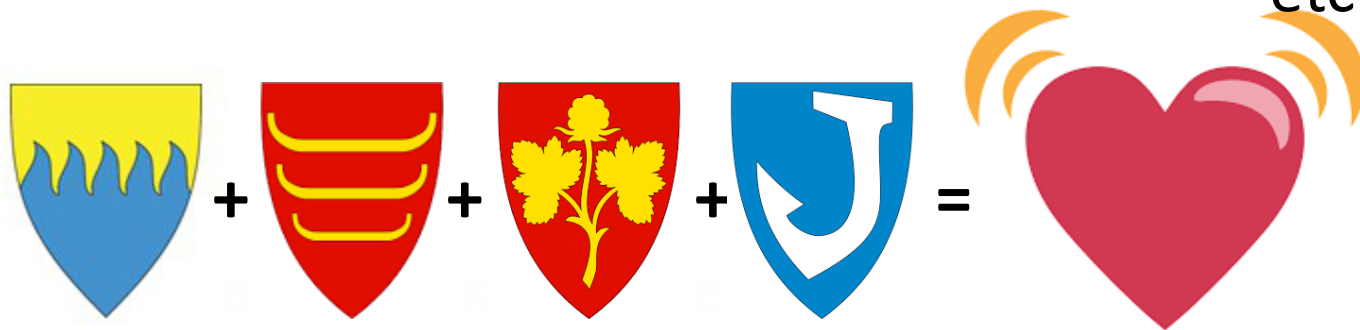

	Befolkning per 1.1. (personer)	Landareal (km²)	Innbyggere per km² landareal
	2020	2020	2020
5440 Berlevåg	957	1 083	1
5441 Deatnu - Tana	2 918	3 832	1
5442 Unjárga - Nesseby	926	1 366	1
5443 Båtsfjord	2 221	1 416	2

Balansert vertskommunemodell

- Et alternativ til kommunesammenslåing
- Hver av de fire kommunene får vertskommuneansvar på utvalgte områder
- Ingen skal gjøre alt, men alle skal gjøre noe
- Støttet med prosjektskjønnsmidler av Fylkesmannen

- IKT
- Barnevern
- Økonomi
- Plan
- Forvaltningskontor helse & omsorg
- etc

Ønskede effekter:

- Sterkere (mer robuste) fagmiljøer
 - Synergieffekter ved å jobbe på tvers av grensene
 - Bedre kvalitet på tjenestene
 - Beholde arbeidsplasser og kompetanse i hver kommune
- Den nye «Finnmarksmodellen»? Tilsvarende prosjekt i Midt-Finnmark med kommunene Porsanger, Gamvik, Lebesby og Nordkapp.

Bilde fra sagat.no
Samisk avis

Raggovidda vindkraftverk

- 15 vindmøller, hver på 3 MW produksjon = 45 MW
- Raggovidda II etableres i 2020-2021, vil øke kapasiteten til 95 MW
- Konsesjon opp til 200 MW
- *Norges mest effektive vindkraftverk*

Innestengt kraft – *hva gjør vi?*

- Berlevåg kommune ba i 2015 Sintef utføre et forstudie
- anbefalte prøveproduksjon av hydrogen
- EU-finansiert prosjekt under Horizon 2020-programmet

2017-0027B- Restricted

Report

Hydrogen Production at Raggovidda and Hamnefjell Wind Parks

A Feasibility Study

Author(s)

Steffen Møller-Holst
Kjetil Midthun, Federico Zenith, Kyrre Sundseth

Rapportnummer: Fortrolig

Rapport

Hydrogenproduksjon basert på vindkraft fra Raggovidda vindpark - Forstudium

Rapport fra Forstudium med fokus på i) Teknologistatus for hydrogenteknologi og ii) Kostnadsestimater for hydrogen fra vind

Forfatter

Steffen Møller-Holst

Full-skala hydrogenproduksjon

- Kan forsyne Svalbard med ren energi
- Stort markedspotensiale innen skipsfart, fiskeflåten, landbasert tungtransport, gruvedrift, etc
- Bi-produkter: 40 % varmetap (i form av varmtvann) og store mengder oksygen

Næringsmuligheter

Berlevåg kommune ønsker å se etter mulige bruksområder for hydrogen og oksygen produsert fra fornybar energi, samt utnytte de mulighetene som bi-produkter kan gi av næringsetableringer. Prosessindustri som benytter hydrogen og eller oksygen til foredling skal også være et satsingsområde.

- Fiskeri og fiskerirelatert prosessindustri
- Landbasert oppdrett/smolt
- Reiseliv
- Drivhus/gartneri – Matproduksjon
- Kjemisk industri - Power to X

**Berlevåg
Industripark**
HYDROGEN I VINDEN

EN MULIGHET FOR BERLEVÅG

Takk for oppmerksomheten!

